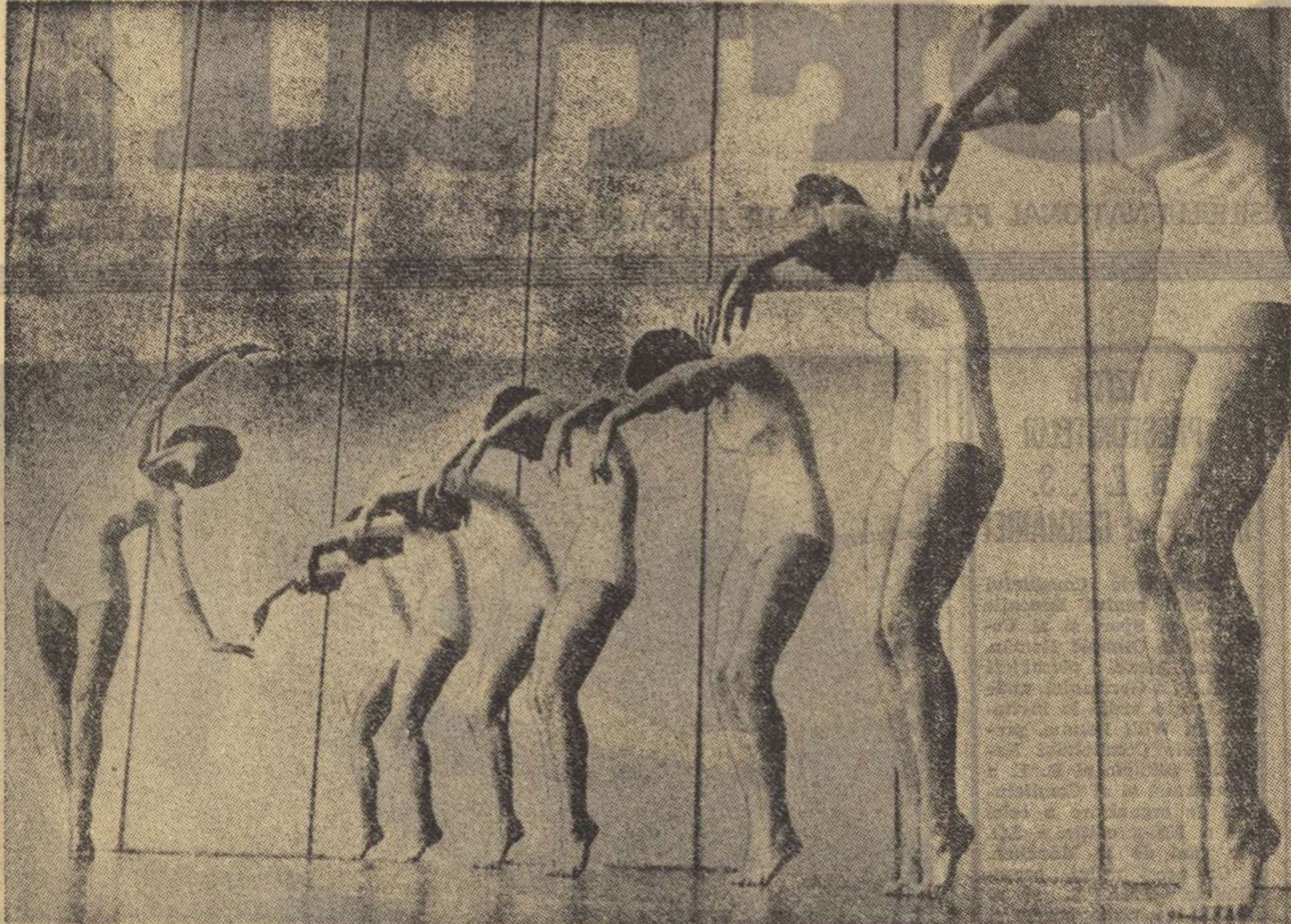

Gimnastica, disciplină cu îndelungată tradiţie în sportul suedez, este prezentă în viaţa fiecărei şcoli, a fiecărui institut de învăţămînt superior

SECRETUL SĂNĂTĂŢII

Din orice loc ai privi Suedia, ea îţi va apare ca o ţară-expoziţie. Sus, de la înălţimea ameţitoare a Boeing-ului, care te poartă lin către aerodromul Arlanda, vechea ţară a vikingilor îţi oferă noaptea imaginea feerică a unei nesfîrşite constelaţii; un fel de slaţie Brazi diversificată la scară uriaşă. De pe Marea Baltică, venind dinspre Anglia sau coasta germană, o îmbinare de forme arhitectonice tradiţionale cu geometria supermodernă a noilor construcţii. Şi primul popas trebuie să-l faci neapărat la Stockholm.

Veneţia Nordului, cum este denumită sugestiv capitala Suediei — reprezintă realmente un oraş pe apă. Nucleului de ieri al aşezării — insula Gamala Stan, pe care în 1252 se ridicase un fort — i s-au adăugat de-a lungul veacurilor oraşele-satelit *Farsta* la sud şi *Vällingby* la vest, precum şi un şirag de cartiere suburbane — peste 15. Repet, aceasta a însemnat secole de viaţă.

Azi, Gamala Stan reprezintă un fel de expoziţie, cu o notă pur medievală — turnuri şi biserici cu linii dantelate care amintesc de goticul primar, parcuri, grădini şi străzi. Parcuri punctate ici colo de spatii speciale pentru joaca copiilor şi elevilor, altele transformate în terenuri cu predilecţie pentru handbal sau fotbal. Toate, departe de traficul rutier, de primejdii neprevăzute.

Dar, chiar şi în celelalte zone ale Stockholmului, în care nu mai întîlneşti case cu unul sau două nivele, ci blocuri uriaşe, armonie de sticlă şi beton, spaţiile rezervate copiilor şi elevilor îţi atrag privirile insistent. Iată, într-una din zile, un profesor foarte tînăr, Erik Jorenssen, a ieşit cu clasa — copii de 10 ani — în parcul din vecinătatea Conservatorului. 15 mingi de handbal şi fotbal au ţîşnit din sacul de sport al profesorului, preluate automat de copii şi purtate către cele 4 terenuri

ITINERAR SUEDEZ

implantate în acest parc. Vă imaginaţi ce a urmat...

Uppsala. Una şi aceeaşi cu vechea capitală a Suediei. Acum, oraşul ocupă locul 6, ca mărime şi populaţie — pînă la 100 000 de locuitori — dar măreţia i-a rămas neclintită. Oraşul s-a afirmat ca un puternic centru studenţesc. Prima universitate a ţării aici a fost înfiinţată, la 1477. Gustavium, cea mai arhaică clădire, a îndeplinit rolul de amfiteatru de anatomie. Azi — curioasă metamorfoză — el adăposteşte o colecţie uriaşă de picturi, sculpturi şi antichităţi nordice.

Şi astăzi, însă, Uppsala a rămas un puternic centru universitar, cu predilecţie în domeniul formării de medici. Studiul din laboratoare şi biblioteci, din clinici nu reprezintă o preocupare limită. Mediciniştii simt nevoia şi de destindere. O fac prin sport, beneficiind de întinsele complexuri ce le stau la dispoziţie. Şi aici, handbal şi fotbal, dar şi tenis de cîmp şi golf. În cele două săli de sport ale Universităţii, gimnastică şi scrimă. Nu-i vorba de performanţă, cum îmi preciza un student, Cliff Erikson, din anul IV, specialitatea Pediatrie, ci numai şi numai de destindere. O oră, două pe zi. Iar duminica, de obicei camping. Toată studenţimea pleacă în afara oraşului. Se organizează caravane întregi de turişti. Foarte mulţi, însă, o pornesc pe jos. Drumeţie în puterea cuvîntului. Sursă de sănătate.

La *Västeras* elementul predilect al tineretului studios îl constituie sporturile pe apă. Caiacul, canoea, canotajul. Apele calme ale lacului Mälaren sînt o invitaţie permanentă. Şcolile din Västeras au în zona portului un spaţiu special pentru adăpostirea ambarcaţiilor, hangare spaţioase. Întrecerile, care se organizează săptămînal sau cu ocazia unor zile festive, atrag aproape întreaga populaţie a oraşului, cam de mărimea Ploieştiului nostru. Campionii sînt popularizaţi în presa locală, fotografiile lor apar pe panouri fixate în diferite puncte ale localităţii.

În afara sporturilor pe apă Västerasul îţi atrage atenţia şi prin diversitatea bazelor sportive simple. Le întîlneşti în jurul fiecărei şcoli, în cartierele din nord, mai liniştite, izolate de zgomotul oraşului. Pentru competiţii de anvergură tineretul are la dispoziţie complexul sportiv din vecinătatea uriaşei săli de sport a Västerasului, Roklundahallen. Mai trebuie spus că în ciuda acestei pluralităţi de amenajări sportive, niciodată n-ai să găseşti terenuri în odihnă.

Tineretul suedez iubeşte sportul. Că aşa este o dovedeşte şi înfăţişarea băieţilor şi fetelor cu păr platinat: gabarit dezvoltat şi obrajii totdeauna îmbujoraţi...

Tiberiu STAMA

LA VÎNĂTOARE ...FĂRĂ PUŞCĂ

Pe marginea unui pisc, făcut parcă să taie pînza norilor, a apărut precaut cîrdul caprelor negre.

Omul aflat spre capătul din jos, al unui jgheab stîncos ridică binoclul să le cerceteze şirul pornit spre stînga lui, pe marginea peretelui abrupt, către un petec de păşune alpină.

— **Era bine să-mi fi venit pe dreapta, şopteşte el, epolam mai uşor...** În singurătatea de cristal a muntelui simte nevoia să-şi audă cît de cît glasul. Aşa parcă-l încearcă mai puţin frigul în nemişcarea ce l-a pironit odată cu apariţia caprelor, a căror apropiere, sub veghea bătrînului ţap, o urmăreşte cu răbdare. Dar, iată, cîrdul s-a oprit! Ca la un semn nevăzut mărgelele negre se rostogolesc pe drumul venirii, ocolesc spre dreapta omului jgheabul pe peretele căruia acesta a coborît atît cît a crezut că nu riscă mult. Au simţit o undă de miros străin, un zgomot? Greu de ghicit. Se opresc odată cu bătrînul ţap care priveşte atent către partea căldării dinspre care au venit, apoi se apropie de marginea peretelui ce coboară spre locul unde se află omul. Cu o mişcare rapidă acesta epolează. Simte lipit şi straniu de rece, pe obraz, lemnul patului, mereu aruncat pe înălţimile acestea îmbrăţişate de nori. Ţapul a venit bine, pe dreapta, aşa cum şi-a dorit. Apare aproape în întregime pe marginea stîncoasă şi cînd întinde gîtul să cerceteze adîncimea, picioarele din faţă au un uşor tremurat. Nu mai e timp de pierdut! Peste o secundă, două, omul va fi văzut, şi după asta alte oboseli şi riscuri pe crestele tăioase ca frigul ce le păzeşte. Ochiul stîng s-a închis, arătătorul drept apasă pe trăgaci, un clinchet şi... atîta tot. Arma, deosebit de interesantă ca formă, intră în categoria celor fără zgomot. Nu este fără zgomot datorită amortizorului ataşabil. În faţa patului de lemn, în loc de ţeavă, sau peste piesa a treia, cum ar spune vînătorii, se află montat un bun aparat fotografic cu teleobiectiv. Ţapul, „împuşcat“ abil cu fascicolul deschiderii diafragmei, rămîne imprimat pe film şi acum fuge „mîncînd norii“ după ce a descoperit omul cu ciudata lui jucărie neagră. O mulţumire caldă l-a cuprins pe „vînătorul“ nostru. E vorba doar de un trofeu fotografic, unul care nu se măsoară în puncte de barem pe lungimea coarnelor, ci cu simţul esteticului şi amatorului de fotografii deosebite. Aici, pe marginea stîncii, a cărei răceală parcă nu o mai simte, demontează atent aparatul de pe practicul lui suport-armă, desface contactul declanşatorului sincronizat la trăgaci şi în scurt timp, tocurile de piele din rucsac îşi primesc piesa. O bură de ploaie începe odată cu un vînt ce suflă în rafale scurte şi-l grăbesc pe drumul lunecos al întoarcerii. Timpul iute, schimbător, face parte din vara crestelor Făgăraşului, e al locurilor unde s-a obţinut, cu peste patruzeci de ani în urmă trofeul mondial la capră neagră. Cu el sînt obişnuiţi turiştii sau vînătorii crestelor înalte, oameni ai muntelui şi ai performanţei, însoţiţi de nelipsitul aparat fotografic, evocativ acum al îmbinării sportului celor îndrăzneţi şi rezistenţi cu practica obţinerii unor imagini valoroase prin caracterul lor inedit şi documentativ

Constantin EFRIMESCU

P. S. Vînătoarea cu aparatul fotografic formează azi unul din cele mai atractive capitole din vasta carte a turismului. Ea a apărut şi s-a extins repede, odată cu perfecţionarea obiectivului şi îndeosebi a teleobiectivului, devenind sportul unei îndemînări specifice, cu reflexe asemănătoare tirului la vînătoarea cu arma. Datorită deosebitelor rezultate — unele de certă valoare ştiinţifică — ar merita, desigur, un studiu cuprinzător, început cu istoricul interesant în care performanţele unor temerari să fie neapărat amintite. În completarea conţinutului beletristic, ar fi binevenit şi un capitol documentar cu date tehnice de real ajutor pentru amatori. Pînă la acesta însă, articole recent apărute, cu deosebire în revistele de vînătoare, prezintă sub o formă ilustrativă de calitate rezultate dintre cele mai bune ale practicanţilor mereu mai numeroşi ai acestui sport atît de atractiv prin ineditul său.

Este, de fapt, sportul adevăratului iubitor de natură, îndemn la o pornire din birou sau uzină spre lumea de basm a naturii.

Sportul sub sărutul focului

LA LOCURA

Catastrofă fotbalistică la Lima

Duioasa poezie, povestită în prima parte a acestor însemnări devine uneori, în America Latină, final de tragedie fără de rost. La locura (cuvînt care tradus, pe litere, ar însemna nebunie) acestor pămînteni pentru fotbal depăşeşte, deseori, bunacuviinţă şi omenia. Amintiţi-vă, doar, scaunele din vestiarele de la Wembley, făcute zob de jucătorii argentinieni la trecuta ediţie a campionatului mondial. Aproape nimic n-a rămas la locul lui, fără să mai amintim amănuntul legat de arbitri, necunoscători, pe atunci, ai acestei locura. Şi nu vă mai rog să vă amintiţi şi de „cruciada“, încă nestinsă, dintre Salvador şi Honduras, născută, aşa, dintr-un singur balon intrat, poate din neatenţie, în una din porţi. Nu vă rog, pentru că, în acest al doilea caz, adevărul se află alături de mingea de fotbal, în nişte interese de altă natură.

Eram la Lima, spre începutul ultimului septembrie şi după ce urmărisem la televizor un spectacol asemănător prin neomenia sa, cu cel de la Londra, susţinut de aceeaşi echipă argentiniană, mă pregăteam să dorm, mîhnit pînă-n adîncul sufletului. Trăisem, alături de prietenii mei peruani, majoritatea ziarişti, clipe de spaimă: temutul stadion de la Buenos Aires, pe străzile căruia plutisem (termenul este exact!) numai 72 de ore, pentru că „în nici un caz, nu trebuie să staţi mai mult“ — îmi explicase un poliţist plictisitor de amabil, temutul stadion părea un teritoriu din Amazonia, disputat de triburi necunoscute. Pietre, sticle, perne, bucăţi de lemn, smulse cine mai ştie de unde, toate zburau fără de odihnă spre echipa de fotbal a Republicii Peru, echipă care-şi îngăduise, tocmai acolo şi tocmai cînd era vorba de ultima dispută pentru plecarea în Mexic, să facă un meci egal. Nu ştiu cum greşise un jucător peruvian, pe nume Cachito Ramirez, şi introdusese mingea în poarta argentinienilor. Gestul l-a costat mult, pentru că acest impacto (meci nul) datorită lui, a dus la molestarea întregii echipe. Nici unul din jucătorii peruani nu s-a putut salva. Toţi, absolut toţi, au fost loviţi, huiduiţi, alungaţi pînă la aeroport. Gestul temerar al unuia dintre ei, care a încercat să ţină, sus, steagul ţării sale, putea, destul de uşor, să însemne o moarte. Şi nu cred că există, între multele josnicii, una mai tristă ca ruperea culorilor naţionale ale unei ţări. Argentinienii au făcut-o. E vorba, bineînţeles, de argentinienii „loviţi“ de amintita locura, individualităţi care nu pot caracteriza, în nici un chip, ponorul argentinian.

Dar gestul acela ne mîhnise pe toţi şi amărăciunea mă urmărea încă (şi încă nu mă lasă) şi mi era imposibil să dorm. Şi, brusc, la sunetele prelungi ale claxoanelor şi sirenelor, la pocniturile repetate care au început să acopere cerul de deasupra oraşului Lima, somnul mi-a dispărut definitiv. O rumoare ca de furtună îndepărtată începea să curbeze geamurile şi, ca toţi locuitorii oraşului, în noaptea aceea, am ieşit în stradă. Alungaţi din stadionul de la Buenos Aires, jucătorii peruani aterizaseră la Lima, pe aeroportul Jorge Chavez, cu sufletul la gură, fericiţi că scăpaseră vii.

Peste 400 de mii de liminos (locuitori din Lima) i-au aşteptat la aeroport. Închipuiţi-vă, peste 400 de mii! Un singur strigăt, din plămîni, un strigăt de ura pentru echipa lor şi toate geamurile de la aeroportul Jorge Chavez au devenit nisip. Toată noaptea, în acea noapte de pomină, pînă la 6 dimineaţa, nimeni nu a putut să doarmă. Toată noaptea străzile au fost pline de lume şi strigăte. Toate automobilele s-au curbat, şi-au îndoit linia caroseriei, pentru că cei care nu mai încăpeau înăuntru stăteau pe capote şi băteau ritmuri îndrăcite.

Era, bineînţeles, un răspuns. O replică usturătoare dată locurei argentinienilor, care nu vroiau, în nici un fel, să se recunoască înfrînţi. Meciul egal însă, i-a purtat la Mexic pe peruani. Argentinienii, spre binele campionatului, au rămas la televizoare.

Şi replica a ţinut pe mai departe, în zilele următoare, cînd şeful statului i-a primit, în vechiul Palat al lui Pizarro, unde mai cresc şi azi măslinii semănaţi de el, pe toţi jucătorii şi i-a felicitat, pe rînd, cu calm şi demnitate şi a ţinut şi după aceea, cînd toate automobilele din oraş şi-au pus la vedere o inscripţie care, în mod sigur, se mai păstrează şi azi: „ARRIBA PERU“. Cachito Ramirez s-a bucurat, bineînţeles, şi el de gloria şi nenorocirea sa, transformîndu-se, ca oriunde, în idol: nu exista canal de televiziune sau undă radio, nici ziar sau colţ de stradă, unde să nu fi auzit, măcar o dată pe zi, numele său.

Mi-a fost, realmente, frică, de aceea, ca în proxima duminică să merg la stadionul din Lima — blestematul stadion, unde acum 5 sau 6 ani s-a petrecut acea catastrofă a morţii imprudente, de care mulţi, sînt sigur, îşi mai amintesc. Şi am preferat, în duminica aceea, să merg la Acho, un loc la fel de nepotrivit pentru mine, unde se deschidea, cu toată pompa folclorică, sezonul corridei. Despre aceasta, însă, data viitoare.

Darie NOVACEANU

ATLAS... LA IZOLATE

Desen — Vasile CRAIŢĂ MANDRĂ

RECENZII

„PRACTICA MEDICO-SPORTIVĂ ÎN FOTBAL“ *)

Poate întîrzierile în faţa televizoarelor au împiedicat pe mulţi din iubitorii fotbalului ca în aceste zile să-şi arunce privirile şi în vitrinele librăriilor.

Fotbalul este însă prezent şi aici, ba chiar cu o premieră; o carte despre PRACTICA MEDICO-SPORTIVĂ ÎN FOTBAL.

Pe coperta ei întîlnim numele a doi cunoscuţi şi apreciaţi medici care de mulţi ani sînt prezenţi pe stadioane, nu ca simpli spectatori, ci ca participanţi activi la procesul complex de pregătire care a ridicat acest popular şi iubit joc la nivelul unei discipline în care nimic nu mai este lăsat la voia întîmplării; ca participanţi activi la pregătirea unei generaţii de fotbalişti care au început dificilul drum al afirmării pe plan internaţional al fotbalului nostru.

Astăzi, necesitatea unei pregătiri temeinice, bazată pe cele mai recente cuceriri ale ştiinţei şi sub îndrumarea şi controlul atent al specialiştilor, nu mai este contestată de nimeni, nici chiar de puţinii jucători încă refractari muncii disciplinate, plină de multe renunţări la plăcerile „lumeşti“. Aceştia din urmă o acceptă greu — unii de loc — dar nu o contestă. Este desigur un punct cîştigat, dar totodată doar un început a cărui generalizare este condiţia indispensabilă a reuşitelor viitoare. Şi această generalizare trebuie să coboare de la nivelul echipelor reprezentative şi a celor din divizia A la echipele din micile categorii, cele care îndrumă primii paşi ai tinerilor fotbalişti.

De altfel credem că acesta este şi scopul principal al cărţii care a adunat în paginile ei pe lîngă bogata experienţă personală a autorilor, completată cu minuţioase şi valoroase cercetări, şi experienţa tuturor specialiştilor din lume preocupaţi de problemele medico-sportive ale fotbalului.

Desigur lucrarea scrisă de dr. N. Stănescu şi dr. D. Tomescu se adresează în primul rînd medicilor care funcţionează permanent sau temporar pe lîngă echipele de fotbal, dar ea este în egală măsură de folos antrenorilor şi jucătorilor.

Pentru ultimii, capitolele care privesc „Aspectele medico-pedagogice ale efortului în jocul de fotbal“ şi „Traumatologia în fotbal“ vor fi desigur mai greu accesibile, fiind vorba aici de multe probleme de pură specialitate. În schimb capitolele care tratează „Probleme de igienă a fotbalului“ şi „Consideraţiile generale ale alimentaţiei la fotbalişti“ sînt scrise pe înţelesul tuturor şi pot fi de un real folos jucătorilor, care pentru a atinge culmile măiestriei trebuie neapărat să se convingă singuri de importanţa pe care o are în randament pregătirea tehnică şi tactică făcută în contextul unei vieţi disciplinate care respectă regulile igienei şi ale alimentaţiei; să se convingă singuri că fotbalul de înaltă performanţă, pentru marile satisfacţii pe care le poate aduce, incumbă o pregătire temeinică, pe alocuri dură şi plină de renunţări.

Pe drumul acesta al gloriei marilor rezultate, medicul este alături de antrenor cel mai preţios ajutor al sportivului; pe drumul acesta cartea medicilor N. Stănescu şi D. Tomescu poate fi un sprijin temeinic prin bogatele ei învăţăminte. Este motivul pentru care o recomandăm călduros tuturor medicilor, tuturor antrenorilor şi jucătorilor de fotbal, convinşi fiind că în paginile ei fiecare va găsi multe recomandări utile. Ele sînt bazate pe analiza temeinică a celor mai noi cercetări, cartea fiind realizată la un nivel ştiinţific ridicat care face cinste autorilor ei şi şcolii româneşti de medicină sportivă. (Gh. E)

*) Lucrare de dr. N. STĂNESCU şi dr. D. TOMESCU, apărută în editura „Stadion“; 398 pagini; 10,50 lei.

ÎN PATRIA FOTBALULUI*)

Cu mulţi ani în urmă, fiind oaspetele celebrei echipe Arsenal din Londra — pe atunci, formaţia nr. 1 a fotbalului mondial — antrenorul Petre Steinbach a scris o carte, dezvăluindu-ne o parte dintre secretele soccerului englez. După 4 decenii, un alt antrenor român, Cornel Drăguşin, aflîndu-se şi el, în documentare, în Anglia, nu şi-a păstrat impresiile numai pentru el, ci a înţeles să le pună la dispoziţia tuturor celor care palpită pentru fotbal, jucători, tehnicieni şi spectatori, prin intermediul unei lucrări de 100 de pagini, intitulată: ÎN PATRIA FOTBALULUI.

Cele 6 săptămîni pe care Cornel Drăguşin le-a petrecut în Anglia i-au dat posibilitate autorului lucrării să desprindă laturile cele mai interesante ale fotbalului insular, să surprindă acele aspecte ale pregătirii care asigură de ani şi ani fotbalului englez un loc preponderent în lume, aşa cum a arătat şi recentul campionat mondial din Mexic, unde reprezentativa Angliei, deşi s-a oprit în sferturi a cucerit aprecieri unanime, prin jocul ei bine organizat, precis ca un maşinism.

Cartea este scrisă cu un condei alert, care nu insistă numai asupra problemelor tehnice şi tactice, ci ne redă şi aspecte pitoreşti legate de dragostea suporterilor englezi pentru echipele lor, de tradiţiile purtate din generaţie în generaţie, de trăsăturile specifice temperamentului englez, departe de a fi rece, rigid şi distant. Lectura este, în acelaşi timp, deci, instructivă şi recreativă.

J. B.

*) CORNEL DRĂGUŞIN. În patria fotbalului, Ed. Stadion, 1970